

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendőek.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzetű hirdeté-
sénél olcsóbb. Nyiltér-
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Gázvilágítás Zomborban.



Reymond Lajos, az osztrák gázvállalat mérnöke, városunk fekvésének és viszonyainak tanulmányozása után, tüzetesen kiszámította, hogy mibe kerülne a város kivilágítása gázzal? Jelenleg a városban 290 kőolaj lámpa ég, még pedig 14 minden áldott éjjel, 276 pedig egész éven át csak 274 éjjel. Ez a jelenbeli illetén berendezésű primitív világítás évenként 5948 frtba kerül.

Reymond terve szerint a mostani lámpák állóhelye és száma megtartatnék a gázra is, csak apasztatnék a belváros némely pontján, ahol fokozott világu gázlángokat alkalmazván, a számos apró lámpák szükséges volta elenyésznek. E szerint a külvárosok szélső szélein, hová a gázvezetés nagyon költséges, egyelőre meghagytatnék összesen 52 drb petróleumlámpa, a város többi részeiben pedig 217 gázcsillám osztatná a sötétséget. Ezen lámpások azután minden nap kivétel nélkül égnének mind, estalkonyattól éjfélig; éjféltől 2/3 része vagyis 180 lámpa elfújatnék, a többi 90 központi vagy sarokláng pedig lobogna pitymaltatig.

Megjegyzendő, hogy ha a gázvilágítás a mostani módon, t. i. úgy folytattatik gázzal, hogy csak a kalendáriom által előre jelzett, vagyis hivatalos setétségben gyújtatnak lámpák: akkor a gázvilágítás még valamivel olcsóbbá vagy csak annyiba kerülne, mint a petróleum. A fenti városias kényelemmel azonban, (t. i. 90 lángra minden nap egész éjjel, 180 pedig minden nap éjfélig ég) a gáz 1792 frttal többbe, vagyis 7740 frtba kerülne évenként. Tekintve még, hogy a közönséges petróleumláng fénye úgy viszonylik a gázlángéhoz, mint 1 a négyhez: kitetszik, hogy aránylag nem nagy kiadási többlet mellett nemcsak városunk rendes, uras és kényelmes örök kivilágítása elérhető, hanem egyidejűleg a most esténként mutatkozó fénynek négyszerese fog szétáradni az utcákon.

Hát ugye, tisztelt zombori polgártársak! biz ez mind sok szép szó és numerus, hanem hát a gázvilágításhoz gázon kívül egyéb is kell: gáztelep, vezető csövek, kezelő személyzet stb.

Kérdés, mennyibe kerül mindez?

A mérnök ur ezen kérdésünkre azt felelte, hogy megközelítőleg 70,000 frtba, lehet, hogy valamivel többbe vagy kevesebbe. Ennyibe kerülne az egész befektetés, még pedig nem a jelenben szükségelt csekélyebb apparátusra és mérsekelt magán fogyasztásra, hanem 1200-1500 lángra berendezve, hogy esetleg a városnak hamarosan is beállható fejlődése korában is megfeleljen.

Mikor végül megjegyztük nyíltan a maga valóságában, hogy hát biz minálunk van már egy nagy előleges dicsérettel elhalmozott világitó masina, csakhogy annak a napnak csufolt része sem ér annyit, mint egy jó vastagbelű olajos mécs; és éppen ezért városunk közönsége nem ok nélkül vonakodik ilyen új meglepetésként: azt jegyezte meg a mérnök ur, hogy a gépezet részletes költségvetés szerint maga a vállalat elkészítési s kivánatra a város költségén tetszés szerinti ideig üzemben is tartja, kezelő személyzetét betanítja, szóval az egész alkotmányának rendes kerékvágásba tereléséig a maga felelősségére, mások megnyugvására kész kezelni.

Hogy a gázvilágítás behozatala a jelzett rendszeres és városiasabb világítás mellett magában is jövedelmező üzlet és előnyös befektetés volna a városra nézve, azt a mérnök ur így magyarázta.

Ha a gázvilágítás ma készen volna, több mint biztos, hogy az előkelőbb vendéglők és boltüzletek, számos köz- és magán épületek rögtön igénybe vennék azt. A színház, minthogy

mostani világítása, ha nem is megbízhatlan, de nagyon drága, szintén kénytelen lesz a gázolaj gépen túladni és a gázhoz fordulni.

Előleges számítás szerint tehát a vasuti állomásnál, a vármegye, törvényszék, kir. ügyészség, üzletek, magánosok már az első évben 600 lángra fogyasztanak, melyek mellett a város, levén amugy is kész gáztelepe s fizetett személyzete, ha a gázt a petróleum árában számítaná is, már az első teljes gázév alatt 7100 frt tiszta hasznot vehetne be, az összes külön kiadások levonása után.

Ennélfogva ha a kölcsönt fölvenné, ezen 7000 frtból amortizandó törleszhetné azt s ha több nem is, a saját kivilágítása megmaradna tiszta haszonnak.

Ezen gyönyörű nagy előnyök hallatára azt kérdeztük, hogy: ha a gázvállalat ilyen szép anyagi haszonnal jár, miért nem veszi át a társulat az egyes városokat, a maga számlájára, az eddig e célra fordított városi pénzek árán?

Mert mi azt hisszük, hogy ha a társulat ilyen ajánlatot tenne: »te város, én téged a mostani 6000 frtos kiadásodért négyszer jobban és szebben kivilágítalak gázzal, de ötven esztendőig az én monopoliomom lesz területeden a világítás« — hát mi meg vagyunk győződve, hogy a város két kézzel ragadná meg az ajánlatot; megvárná, míg a gázhálózat kész lesz s akkor szívesen kifújná az ósdi petróleum lámpákat s megsüveglé az olcsó, de jobb és szebb találmányt.

Erre a mérnök ur azt felelte, hogy ily vállalkozásba bocsájtkozniok nem lehetetlen ugyan, de elvileg is kerülnek az két okból: 1-ör azért kerülök, mert ezen uton nemcsak minden vagyunk ily ingóságba lenne befektetve s az országok különféle városaiban tűznek, földrengésnek s mindenféle képzelhető anyagi csapásnak kitéve, 2-ör a vállalat sokkal több jövedelmet lájt így, ha a pénzüket folytonosan forgatják. Mert tekintve, hogy egy ilyen 1200-1500 lángra való vállalat, mint a zombori, fél év alatt teljesen elkészíthető s a forgalomnak átadható; továbbá tekintve, hogy a vállalat ilyen üzletnél 15-20% hasznot tehet félre: látható, hogy egy év alatt minden száz forint 40 frt kamatot hoz; míg a vállalkozás, számos egyéb kellemetlenségei mellett, ennyi haszonnal nem kecsegtet.

Ezek után részünkről a kérdést kimerített nek találtuk s a társulat rendelkezésére bocsájtott számtalan elismerést és dicséret nyilatkozatot szemléltük meg.

Szép volna, ha városunk haladásának előmozdítására hivatott embereink ezt az ajánlatot komoly tanulmány tárgyává tennék, realitása felől minden emberileg elérhető módon megbizonyosodnának s azután annak kivitele, megtestesítése körül a tárgy fontosságához arányos eréllyel és óvatossággal buzgólnának.

Egy csendes emlékünnepe.

»Nem az a ki mondja nekem Uram! Uram! fog a menyek országába bemenni, hanem aki atyám akar tét teljesíti«, mondja a megváltó; nem az jut a koszorús hazafiak pantheonjába a ki a hazát csak ajkán hordja, hanem a ki tettel szereti, mondja a történelem. Tisztelet annak a kit tisztelet illet: tisztelet az érdemnek! A ki szívében hozozta a hazát, a ki tettel szerette azt: méltó, hogy emléke szintén szívünkben folyton folyva éljen s hogy iránta való szeretetünket, becsülésünket, elismerésünket ne csak szóval, hanem tettel is bizonyítsuk.

Falcione Gyula, városunk érdemes polgára egyike volt azoknak, kik szűkebb hazájukat, szülővárosukat nem csak szóval, hanem tettel szerették. 1873. május 9-én kelt végrendeletében 100,000 forintot meghaladó vagyonát zombori születésű ifjak számára ösztöndíj alapítványul hagyta. Az alapítványi tőke évi kamata 6-7000 forint, mely összeg a nagylelkű örökhagyó szándéka szerint 600 forintos ösztöndíjaként osztandó ki — szemei előtt azon nemes cél lebe-

gett, hogy szülővárosa szegény sorsú ifjuságának alkalom nyújtassék arra, hogy magát a tudományokban kiképezvén, szülővárosának és hazájának hasznos polgárává, díszévé váljanak. A végrendelet alapján az alapító levél 1874 ik évi július 8 án lett kiállítva. Az összes hagyaték jövedelme a végrendelet szerint a boldogult anyját özv. Falcione szül. Mayer Jozefát élethossziglani élvezeti joggal illette: ennek 1876-ik évi július hó 9-én történt elhalálózása után az alapítvány jövedelme 1876. szept. hó 1-jétől ösztöndíjasok díjazására fordított. Az ösztöndíjak eddig hét tanévben osztattak ki, mely idő alatt tizenhat ösztöndíjas lett díjazva. Elveztek pedig e nagyszerű alapítvány áldásait a következők:

Mayer Béla 2 évig (1200 frt), Scsitinszky Adolf 5 évig (3000 frt), Bogisics István 5 évig (3000 frt), Jakab József 2 évig (1200 frt), Cservenkovics Sándor 3 évig (1800 frt), Jablonszky Miklós 3 évig (1800 frt), Zsulovic Erno 2 évig (1200 frt), Zimmermann Károly 3 évig (1800 frt), Hauke Imre 3 évig (1800 frt), Mayer Károly 4 évig (2400 frt), Juhász Jenő 2 évig (1200 frt), Mrakovics György 1 évig (600 frt), Heves Nemző 2 évig (1200 frt), Kovács Károly 2 évig (1200 frt), Schick Emil 1 évig (600 frt), Tiefenbach Ferenc 1 évig (600 frt). E szerint a lefolyt hét tanév alatt ösztöndíj címén 24,600 frt lett kiosztva. Ezen számok ékezebben beszélnek bármely dicséretnél.

Falcione Gyula a tudományos műveltség terjedésének e nagylelkű fátylavívője 1873. július hó 3 án elhunyt. A »Bácska« érdemes szerkesztője f. évi február hó 13-án lapjának ez évi 7-ik számában azon elismerést érdemlő javaslatot tette, hogy városunk e nagylelkű fiának, a tudományok páratlan Maecenásának halálózási 10-ik évi fordulóját emlékünneppel üljük meg. A való érdemet elismerni, a hála gyakorlása által hasonló közálzatokra buzdítani, a nagy példákban lelkesedést meríteni: ezt mindenkor nemes kötelemnek tekintette a becsülettudó korszak és nemzedék! Fájdalom a lelkes szózat a pusztában kiáltónak szava maradt. Nem vado-lunk, nem itélünk el senkit; a jó szándék valószínűleg megvolt s az egész kegyeletes ünnepe létesítése ott akadt fenn: ki illetékes ezen ünnepe rendezésére. Igaz hogy kicsinyes indok — de mit tehetünk róla, hogy az illető hivatott testületek ezt elég fontosnak találták.

A városi tanács és képviselő testület magát illetékesnek nem tartotta — tagjai jó részének hitfelekezete az ösztöndíjból ki van zárva (szerbek, izraeliták); az iskolaszék magát illetékesnek nem tartotta, mert hatásköre csak az elemi tanügyre terjeszkedik, holott ez ösztöndíjak a felsőbb tanulmányokra vonatkoznak. Igen, de a rom. kath. egyházvédnökség hol maradt? Ő e város rom. kath. lakosságának mandatarusa minden vallási és kulturális kérdésben — ügyben; míg az iskolaszék csak javaslatot tesz az ösztöndíjasokra nézve, addig ő itéli oda, conferálja az ösztöndíjat, mert a városi közgyűlésen a szerb képviselők, dicséretes tapintattal, ez ügybe nem folynak. — Ezek voltak azon okok melyek miatt a boldogult halálózási 10-ik évfordulója kegyeletes emlékünneppel nem lett megülve.

1874. jul. 8-án lett az ösztöndíj alapítvány oklevele kiállítva: 1884. jul. 8-án lesz ez örvedetes esemény tizedik évfordulója — ha a gyászos halálózás kegyeletteljes emlékünneppel nem lett megülve, az alapítvány létesülésének 10 éves évfordulójának öröminnepe, jubilauma csak megülhető talán? Az egyházvédnökségnek csak egy tagját kell e célból kiküldeni, — a többit az elhunyt nagylelkű férfit tisztelői — e város lakossága — létre fogja hozni.

Ha az arcképnek a városházi tanácssteremben való felállítása mostanság nem opportunus — ám maradjon el, de a kegyeletes háláérzet nyilvános kifejezésének egyáltalán elmaradni nem szabad.

És most ejtsünk egy részvétkönyvet az elhunyt férfit halálózásának tíz éves évfordulása

alkalmából: és üljük meg így szívben a gyász-
ünnepélyt, melyet e város közbizalmának man-
daturusai nyilvánosan megülni elmulasztottak.
Zombor 1833. július 3 án.

Dr. Margalits Ede.

Hírek.

Sürgöny. Ó Futtaki jegyzővé végső erő-
megfeszítéssel, példátlan küzdelemmel Hörner
megválasztott. Este fátylas zene Hörnernek,
világra szóló mulatság a győző félnek. Példás
választási rend.

A zombori kincst. jószágigazgatóság vezetését
Marchan József, az új igazgató, e hó 1-jén vette át.
Podmaniczky Armin báró a kedd-esti vonattal utazott
el új állomására, Ó-Budára.

A zombori kir. törvényszék szüneti tanácsa Gartner
Ferenc, Zottományi és Zsulyevics Dóme bírákból
alakul. Széchényi József elnök, valamint a többi bíró
törvényadta szabadság idejüket élvezik.

A vallás- és közoktatásügyi m. k. minister Kail-
bach Anna újvidéki állami polgári iskolai rendes taní-
tónőt ez állomásán végleg megerősítette.

Buday Gerő felszentelt áldozat e napokban fogja
első szent mise áldozatát a helyb. r. kath. egyházban
a mindenhatóknak bemutatni.

Hirdetmény. Zombor sz. kir. város központi vá-
lasztmánya részéről ezenül közhírré tétetik, hogy az
1884 évben érvénytel bíró országgyűlési képviselő vá-
lasztók városnegyedenként egybeállított ideiglenes név-
jegyzékai a városháza nagytérképében f. évi július 5 én
lesznek közzéleírve, köztudomásra hozatnak még
a következők: 1. Az ideiglenes névjegyzékeket min-
denki f. é. jul. hó 25-ig reggeli 8 órától déli 12 óráig
megtekintheti s délutáni 2 órától 6-ig lemasolhatja. 2.
A névjegyzék ellen saját személyét illetőleg bárki fel-
szólalhat. Ezenkívül mindenkinek jogában áll bármely
jogtalan felvétel, vagy kihagyás miatt a névjegyzék
ellen felszólalni. A felszólalások írásban adandók be
s egy beadványban több egyénre vonatkozó felszólalás
is foglalható. (1874 évi XXXIII. t. c. 34. §.) Ezen
felszólalások a névjegyzéknek nyilvános kitételét kö-
vető 10 nap alatt a központi választmányhoz intézve,
a városi tanácsnál nyújtandók be. 3. A beérkező
felszólalásokat mindenki f. évi július hó 5 től 15-ig
megtekintheti s ezekre vonatkozólag a felmerülő ész-
revételeket pedig f. é. július hó 16-tól 25-ig a központi
választmányhoz intézve írásban a városi tanácsnál be-
nyújthatja. 4. A felszólalások és észrevételek feletta
központi választmány f. é. szept. hó 1-től 20-ig fog ha-
tározni. 5. A központi választmány a felszólalások
és észrevételekre hozott határozatai f. é. szept. hó 20 től
30-áig a „városháza“ nagytérképében lesznek közzé-
leírva kitéve. 6. A központi választmány határozatai el-
len azoknak a közzéleírás adandók be. Kelt Zomborban, 1883. é.
június hó 15-én és következő napjain tartott központi
választmányi üléséből. Kiadta: Thurszky Jenő vál.
jegyző.

Kiállítási ügyek. Kiállítási jutalmak lesznek: öt-
ven aranyos, ötven ezüstös és ötven bronz színű dísz-
okmány. Az okmányokat Bittermann Nándor zombori
nyomdatulajdonos készíti, ki már több ily díszmű előállítá-
sát eszközölte. Az e célra rendelkezésre fenmaradó pénzen
aranyok szerzetetnek be, melyek másodrendű jutalmak-
ul fognak használatni. Dr. Margalits Ede, kiállítási
titkár.

Meghívó. A „Zombori önkéntes tűzoltó egyesület“
működő tagjai a f. 1883. év július hó 8-án délelőtt 10
órákor a „Vadászkürt“ szálloda nagytérképében meg-
tartandó közgyűlésen megjelenni kéretnek. A parancs-
nokság. A közgyűlés tárgysora: 1. A parancsnokság
évi jelentése. 2. A múlt évben kiküldött számvizsgáló
bizottság jelentése a pénztár állapotáról. 3. Pénztár-
nok évi jelentése. 4. A jövő évi költségvetés megállá-
pítása. 5. Egy 3 tagú bizottság választása, mely az
évi számadást és leltárt megvizsgálja. 6. Ullrich Fe-
renc kérvénye díjaztatása és évi illetményének meg-
határozása iránt. 7. Demetrovits Sándor jelentése a
múlt évi majális költségei iránt. 8. Mászókázó építése.
9. Az I. magy. ált. biztosító társaság átirata. 10. Jegy-
zőkönyv hitelesítésére 3 tagú bizottság kiküldetése.
11. Tisztújítás: főparancsnok, pénztárnok, mérnök és
orvos választása.

Cégbejegyzések. Loschitz Kálmán fűszer- és ve-
gyesárkereskedő Bezdánban, bej. a zombori kir. tör-
vényszéknél május hó 25. — Palánka-illóki gőzkom-
pártársulat Német-Palánkán, a részvénytőkének
47500 frtól 425000 frtra történt leszállítása, bej. az
újvidéki kir. törvényszéknél június hó 4 -- Netti
Grausz pálinka kereskedő Újvidéken, bej. u. o. máj.
21. — Katharina Steits rövid- és edényáru-kereskedő
Újvidéken, bej. u. o. máj. 21. — Zentai gőz- és kád-
fürdő részvénytársaság dr. Róvay János igazgató és
Rothmann Sándor pénztáros helyett Matkovits Lajos
elnök és Zaettin József pénztáros, bej. a szabadkai
kir. törvényszéknél április 24. — Maurer és Landsberg
rövidáru és piperekereskedők Szabadkán, bej. u. o.
máj. hó 2.

Névvaltoztatás. Neuhaus Adolf szabadkai illető-
ségi jelenleg budapesti lakos Újházi-ra, Panczer Otto
szabadkai illetőségi szinte budapesti lakos Pánczél-ra
valtoztatták neveket, belügyminiszeri engedéllyel.

Kántorválasztásunk, mint ismeretes, egy éve hú-
zódik, anélkül hogy e húzavona indokoltatnék. Te-
kintve, hogy a kántor végre is a hívek kedvéért léte-
zik, mert esetleg a papnak nagyon mindegy lehet,
ki énekel mellette: felfogásunk szerint ez a boszú vagy
dac az érsek ellen, épen olyan, mint mikor a gyerek
azt mondja anyjának: most azért se ebédelek. Med-
dig tart még ez a neveléses állapot?

Jótét helyébe jót ne várj. Krausz Lina, foglal-
kozás nélküli szakácsné, egy jólelkű H. nevű asszony-
ságnál húzta meg magát s tőle házbér fejében 20 frtot
egy kosarat és a lecsukott szekrényt feltörve, elloptott.

Arverés. Rados Márk 2058 frtra becsült ingatl.
augusztus 2. Zombor.

Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegyebe kebelezett „Pest-
Szent-István“ községben f. évi július hó 1 én királyi
postahivatal lép életbe, mely a naponkint egyszer köz-
lekedő kálcsa-bajai kocsik küldönc-postáját utján a
Baja Sükösd-Hajós és kálcsai postahivatallal hozatik
összeköttetésbe. Kézbizetési kerületébe beosztatik: Alig-
várdi, Felső-Pörböl, Koppány, Ó-Pandur és Rezét ér-
seki uradalmi pusztá

Szabadka sz. kir. város községi főgymnáziumának
szegény tanulóit segélyző egyesület alapszabályai, a
belügyminiszer ur által a bemutatási záradékkal el-
látattak.

Színészet. Sággy és Dobó színtársulata, mely a
mult téli színi idényt itt töltötte — mint a Szín. Közl.
írja — Szegszárdon teljesen megbukott. Az igazgatók
pénz és hitel nélkül, de annál több adóssággal kezdtek
meg működésüket és teljes bukással végeztek. Sággy
hetedmagával Gyöngre ment, Dobó pedig Szigethi Jenő
daltársulattalhoz csatlakozott.

A bankpénz gyakori változása a köznépre sok
veszteséggel jár. A napokban járt itt egy szállási em-
ber, ki a váltózárról csak későn értesült; öt darab
zöld tízes bankót negyven forintot kínált — mennyire
károsodhatik a szegény nép ily esetekben a vidéken!
Legjobb ha a beváltásért a szegényeket, a becsülte-
s és értelmes embereket, az adóhivatalokhoz utasítják.

Jul. 3-án volt 10-ik évfordulója városunk szép
emlékü Maecenása, Falcione Gyula halálának. Ugy
az illetékes testületek, mint akik a jótéményt élvez-
ték és élvezik, elkövettek mindent, amit nem kellett
volna arra nézve, hogy e nap a kegyeletes tények gy-
akorlatában teljék le, mások buzdítására, a való érdem
elismerésére. Szegény nép, szegény város, szegény nem-
zedék az, mely jótévőt nem tiszteli! Sapianti sat.

Zombor város törvényhatósági bizottmánya szer-
dán ülést tartott.

Jankovácrol Haberman Hermin k. a.-t eljegyezte
Dr. Singer Sándor, szabadkai orvos.

Ujavitás. Zombor város érdemes mérnöke, Ger-
gurov M. úr, nagy tevékenységet és buzgalmat fejt ki az
utak javításában; hogy csak egyet említsünk a gáko-
vai uton szűk meternyi utat rózsra alapozással rendsze-
rezen feltűtetett. Áldja is mindenki, kit most utja
arra visz.

Doroszlón nagy ünneplésséggel folyt le f. hó
2-án az újonnan kinevezett plébánosnak Horváth Im-
rénének beiktatása. D. e. 10 órákor ünnepélyes istentisz-
telet tartott, melyen az esperesi kerület majdnem
összes papsága megjelent. A tágas templom nem fo-
gadhatta be egészen az ajtatos híveket, többen kü-
n rekedtek, hol a ruházat és dalias magatartásukról
megszerte elsőnek elismert díszösrség, szép nemzeti zász-
lójuk alatt foglaltak tisztelgő állást. Pletikoszics Sán-
dor szónai plébános s címz. kanonok a hívőkhez tar-
tott szép, rövid de velős beszéddel iktatta be az új
plébánost hivatalába, miután Fejér Gyula zombori plé-
bános s apát a m. k. pénzügy miniszernek kinevezési
és az érseki megerősítő okmányokat felolvasta és Szabó
László kincstári uradalmi ispán a templom kulcsait
ünnepélyesen átnyújtotta. Az új plébános meghatottan
mondott köszönetet, majd a szöszökre lépve szép szö-
noki beszédben fejtegette híveinek nehéz hivatását, a
könyvészig megindulva fogadást tett, hogy híveinek
átjaja akar lenni s mint jó pásztor életét is kész felá-
ldozni lelkük üdvéért és boldogságukért. Többen köny-
yeztek a szeretet ez őszinte nyilatkozataira. A fényes
széklettel mondott sz. mise végeztével, díszes lakó-
mat adott a plébános vendégeinek, melyre a papságon
kívül az egész község színe java megjelent, nemkülön-
ben az előjáróság is, a kitinő humoráló széles körben
ismert jegyzővel egyetemben. Az első felköszöntőt a
házi gazda mondotta a „legelső magyar emberre“ és
„magyarország védangyalára,“ mit a község állva
hallgatott meg s végeztével háromszoros éljenzésbe tört
ki. Majd a biboros érsekre emelte poharát, éltetvén az
atyaileg gondoskodó főpásztort, ő felsége hű tanácsó-
sát, a jeles tudóst és kitinő hazafit. Pletikoszics c. ka-
nonok az új plébánost köszönté fel, a hívekkel való jó
együttélést hangoztatva, míg Mohl György bogojevai
plébános régi jó barátját s iskolatársát éltette. Krap-
penheim József s. lelkész, általános figyelmet keltő szép
beszédében a község érzelmeit tolmácsolta, új lelkipás-
zorához. Szívhez szóló megható jelenet volt midőn az
új plébános jelenlévő agg édes anyjának a fiui hála és
kegyelet őszinte hangján ünnepélyesen köszönetet mon-
dott, ki őt nevelte, tanácsával támogatta s benne a
vallásosságát ápolta. . . . itt zokogásba tört ki, a fiu
anyja nyakából borult s a szemekből patakzó könnyek
mondták azt, mit a szív érzett, de az ajk ki nem mon-
dhattott. Ez alatt az udvaron a falu fiataljai táncra
kelekedtek s estig vigan járták a esárdást. Az új plé-
bános rövid ott léte alatt már is általános tiszteletnek
és elismerésnek örvend, több újítása miatt is. Jelesül
a szt.-kúti kápolnát igen szépen kifestette s belül egész-
szen renováltotta, ugy, hogy vidékünk első búcsújáró
helyévé avatta. Sok ily derek plébánost megénnének.
Ad multos annos!

A postai hajtópénz az 1883. év II. felére a te-
mesvári postakerületben egy ló és egy miriaméter (10
kilométer) után 84 kr. — Fedett állomásokosi után
járó illetékül az egy ló és egy miriaméter után eső
hajtópénz fele része, fedetlenért annak negyed része,
közönséges (ordinaire) kocsisért annak nyolcad része
számítandó. Ostorpénz: a) üres kincstári kocsik elszál-
lításánál egy kocsis és egy miriaméter után 12 kr., b)
staffettánál egy ló s egy miriaméter után 14 kr., c)
malle- és személyszállító meneteknél, valamint külön
gyorsmeneteknél egy ló és egy miriaméter után 15 kr.,
d) közönséges különpostáknál egy ló és egy miriamé-
ter után 24 kr., e) futárszerű különpostáknál egy ló
s egy miriaméter után 30 kr., f) rakkocsimeneteknél
egy ló s egy miriaméter után 10 kr. Kenősdíj külön-
postáknál saját kenőcs alkalmazása esetében minden
állomás után 7 kr., állomásí kenőcs alkalmazása eseté-
ben minden postaállomás után 14 kr.

A megye tanügyi állapotait feltűntető értesítő
beható ismertetését és a rendelkezésünkre álló egyéb ada-
tok közlését lehetőleg mielőbb fogjuk közölni. A sort
dr. Margalits Ede urnak az apatini tanügyi állapotok-
ról szóló terjedelmes jelentésével fogjuk megkezdeni.

A „Gazd. Egylet“ közleményei.

285. szám.

A gazdasági egyesület f. évi július hó 15-én d.
e. 10 órákor a megyeház kistermében választmányi
ülést tart, melyre az egyesület választmányi tagjai
tisztellett meghívotnak.

Zombor, 1883. évi július hó 5-én

Szemző Gyula s. k.,
egyl. alelnök.

Tárgyak:

1. Az I. m. ált. bizt. társulat által felajánlott
öztündij pályázatának betöltése.
2. Az országos gazdasági szövetségbe való belépés.
3. Elnöki jelentés az egylet felévi ténykedéséről.
4. Folyó ügyek s indítványok.

Az aranka ellen.

Tekintettel ama károokra, melyeket a lucerna, ló-
her és egyéb herefélékben az azokban levő aranka
(kosz) nevű élősd növény okoz,

tekintettel arra, hogy az ezen élősd növény által
megtámadott herefélék magvai közé az aranka mag is
keveredik, és ez uton a baj mind nagyobb mértékben
terjesztetik,

tekintettel arra, hogy a nevezett élősd növény
magvai a megtámadott hereföldről szél által és egyéb
uton más, még egészséges herevetésekre is átvitetnek,
és e szerint azokra nézve is kártékonyak, kik akár
egészséges heremag alkalmazása, akár az aranka foly-
tonos irtása által azt vetéseikről távol tartani igye-
keznek,

szükségesnek ismerem, hogy a gazdaközönség az
arankának kiirtása iránt lehetőleg hatályosan figyel-
meztessék és pedig a feltűntetett indokok mellett a
törvényhatóság által a következőkre hívassék föl:

Minden gazda és község hasonló oda, illetőleg sa-
ját földjein intézkedjék az iránt, hogy az aranka a
szántóföldeken, legelőkön, réteken, útszéleken, árokpar-
tokon, vasuti és egyéb töltéseken a tulajdonosok, ille-
tőleg a bérlők vagy hasznélvezők által kiirtassék,
kiváltképen erkölcsi kötelességévé teendő ez azon gaz-
dáknak, kik lucernát vagy lóheret magnak és eladásra
termelnek, miután ezek, ha a magot arankás területen
termelik, arankamaggal vegyes lóher- vagy lucerna-
magot nyernek, s ezzel tudva károsítják a vevőket.

Az arankairtas módjai többfélék, s ezekre nézve
a szakértők által ajánlott hatályosb eljárásokat tájé-
kozás végett következőkben közlöm:

Az arankától meglepett növényeket, még mielőtt
az aranka virágzásnak indult volna, ki kell kapálni
vagy ásni, és a gyökérnek felső részével együtt ká-
sott vagy kikapált növényeket, a rajta levő élősdvel
egyetemben el kell égetni, ezen célra szalmát kell oda-
hordani, a mit, hogy tartósabban égjen, célszerű pe-
troleummal megnedvesíteni. A kiégett terület egy idő
mulva, ha meggyőződünk már, hogy az aranka teljes-
sen elpusztult, újból bevetethető herével.

A talált arankafoltok, ha épen kezdődnek s még
csupán egy vagy néhány arankaszál találtatik, azon-
nal lesarlózandók s a fölteszka talaja is felkapálandó,
s az ily módon kitakarított folt közepére arankával
együtt levágott zöld növényzet kis halmozókba össze-
rakandó s jól megtaposandó, s itt hagyható a teljes
elrohadásig, vagy a levágás után a növényzet azon-
nal zsákba rakatva eltávolítatik. A támadt s kitaka-
ritott foltokat utóbb folyton szemmel tartjuk, s ha a
folt szélén arankaindák mutatkoznak, az irtást és
eltakarítást folytatjuk.

Jelentékenyebb foltokon az irtási eljárás a következő
lehet. Az arankalepett foltokon a növényzet lehetőleg
alant lekaszáltatik, biztosság kedvéért egy kaszavágással
tovább vághatunk, mint a meddig az aranka indáját
találtuk; ekkor a levágott arankás zöld takarmányt
szalmával vagy egy araszos rétegben behintjük az
egész arankalepett foltot, s a szalmát meggyújtván
— a folt felszínén levő növényzetet elégetjük. Égetés
után a foltot felásatjuk vagy jól felkapátatjuk, s a
felásott vagy felkapált foltot újra behintjük. Az ége-
tés után néhány napra a foltot átgerblyéztetvén, jó
maggal bevetjük.

Hol az aranka csak szórványosan csekély kiter-
jedésű foltokban előfordul, ott kiirtása legcélszerűbben
következő módon történik.

Az arankás folt minél előbb, de okvetlenül a vi-
rágzás beállta előtt, éles kaszával, még jobban sarló-
val, a mennyire csak lehet alacsony, azaz közvet-
lenül a föld színe felett levágatik és pedig oly kiter-
jedésben, hogy egyetlen egy arankával ellepett takar-
mányszál se maradjon kaszálatlanul vissza; a lekaszált
arankás takarmány gondosan összegereblyézendő és ko-
sárban vagy lepedőben óvatosan az útra, illetőleg a
kocsisoz viendő — vigyázva, hogy belőle egy szálcaska
sem hullajtassék el. Erre a kikaszált foltot egy legalább
30 cm. vastag szalmaréteggel borítjuk, melyet elége-
tünk. Értékes lucernáknál a kiégett foltokat felka-
pátatjuk és arankamentes lucernamaggal bevetjük és
meggerblyézzük.

Hogy intézkedésünknek biztos sikere legyen, na-
gyon tanácsos az aranka irtásával egy bizonyos egyént,
kerülőt megbizni és neki szigorúan meghagyni, hogy
minden arankafoltot azonnal égessen ki.

Hol az aranka annyira elharapódzott, hogy fenti
eljárás, költség szempontjából alkalmazható nem volna,
ott az aranka-kosz terjedése némileg az aranka-foltok
gyakori és alacsony megkaszálatása és gondos meg-
gerblyézése által gátolható meg.

Kelt Budapestben, 1883. évi június hó 15-én.

Gr. Széchényi Pal s. k.

O-Kanizsa, 1883. július 2.

Meg vagyunk szokva megyei közkedveltségü la-
punkban, a „Bácska“-ban, O-Kanizsáról sensatiós híre-
ket olvasni; azonban ez, mióta circumspectator ellen
sajtóper indított, megszűnt. En nem akarok sensatiós
híreket kelteni, de elmulasztatlan kötelességemnek
tartom, a közügyek előmozdítása s támogatása körül
érdemeket szerzett „Bácska“ hasábjain nem sajtóperre
alkalmat szolgáltató híreket, hanem közügyeinket ér-
deklő eseményeket közölni.

Nevezetesen irni akarok a nálunk mult hó 30-án megtartott községi képviselői gyűlés épületes lefolyásáról s annak nevezetesebb mozzanatairól.

Helyi érdekeinket illető dolgokat nem szellőztetek, mert az mindenki előtt nagyon egyszerűnek fog feltűnni, hogy Ó-Kanizsa községe törvényhatósági jóváhagyás nélkül iskolát épített; hogy egyik községi jegyzőn — a képviselő gyűlés — rendszeres irnoki állomás szervezése iránti kérvénye folytán — elvert a port, s a jövő évi költségvetési előirányzatot megállapítja stb. Ez mind helyi érdek.

De hogy a képviselő testület igen jelentéktelen ügyben, ügyvéd által készített 2 felelősségi irat egyenként 25—25 frtot szavaz meg K. S. képviselő urnak, — s egy irnokot, ki 5 év óta teljes megelégedéssel működik, segédjegyzői cím megadása s fizetés felemelése iránti kérvényével elutasít, ez már nem helyi — hanem nyilvánosság elé való dolog — tehát közügy.

Történetek pedig mindezek a gyűlési jegyzőkönyvet vezető jegyző abstract nézetű s kifakadó — a képviselő testület méltóságát sértő, merev önfejűsége s lealacsonyító fellépése folytán; ugyanis:

Magdits Balázs volt töltsézbiztos a községet visszatartott — állítólag képviselőgyűlési határozattal lezártított — fizetésének kiutalványozásáért bepanaszolta; — mely panaszának a megyei törvényhatósági bizottság részéről hely adatván, utasított Ó-Kanizsa községre, hogy nevezett töltsézbiztos visszatartott fizetését egyenlítse, fizesse ki; mely megyei bizottmányi gyűlési határozat ellen a község képviselő testülete felelősségi szándékot, a felelősségi elkészítésére bizottságot küldött ki, mely bizottság — szokás szerint — soha össze nem jöven, nehogy a felelősségi kitért törvényes határidő elmúljon, az ügyvéd által készített el, még azért is, mert községi jegyzőnk M. S. kijelentette, hogy ő nem köteles felelősségeket készíteni tudni, s a község részére egy karcolást sem tesz ingyen; — a másik ügy: a községi tanácskozás szabályrendeletre a megyei törvényhatóság által tett észrevételek elleni felelősségi lett volna; azonban a jegyző ezt sem akarván elkészíteni: ügyvédnek adatott, ki e két csekély ügybeni felelősségi elkészítéséért 50 frtot kapott a községtől.

Már most kérdelem: miért fizeti a község a jegyzőt? azért-e, hogy napról napra privát ügyeket végezzen? vagy azért, hogy a község saját belügyeit intézze el? — ki illetesebb egy képviselő gyűlési szabályrendelet készítésére, mint a gyűlés jegyzője?

Igaz, hogy elkészítette, de nem volt benne közönet; s abban is igaza van — szerinte — hogy a saját munkájára tett észrevételek ellen felelősséget nem készíthet pénz nélkül! — Pedig pénzért ugy megcsinálta volna, mint az ügyvéd!

M. S. községi jegyzőnk rögeszmében szenved. Mániaja neki a pénz!

Egy ily rögeszméje ismét neki az, hogy a képviselő testület címeiket nem osztogathat! mert miért adna a gyűlés egy községi irnoknak s okleveles jegyzőnek segédjegyzői címet? azért, hogy mint a gyűlésben mondá: „nyakára nőjjenek az irnokok s a jegyzőnek diktáljanak?”

Circumspectatorral kezdettem, ő vele végeztem. Előre kijelenttem, hogy jelen közleményem által nem akarok az ő sorsára jutni; nem volt tehát céлом és szándékom avval senkit sérteni akarai, csak meggyőződésemet s a tiszta igazságot adtam elő.

Annait azonban határozottan kijelentek, hogy mindaddig, míg községünkben M. S. ur fog rögeszméivel uralkodhatni; s mindaddig míg a felsőbbség véget nem vet szigorú fellépése által visszás állapotainknak, községünk lakossága megelégedett nem leend.

Együttal nagyon kérem a felsőbbséget, hogy a szabadkai kir. törvényszéknél 2009/ittó 1883. sz. elfekvő bünygyi aktákba betekintvén, győződjék meg arról, hogy nevezett M. S. ur mily rögeszmében szenved!

Circumspectator junior.

A BOGOJEVAI ORSZÁGOS BÚCSU.

Zöld ruha volt rajtam; zöld ernyő takart a nap tikkasztó sugarai elől.

A sógor kritikus szeme ezen mindjárt megakadt s kérdé Tódor kocsiapjaitomat:

— Nekem hozd ezt a nagy kéve spinót?

Aztán rögtön favillához kapott s mint afféle tarkarmányt leemelt a kocsirol és kérdezte mikor megyünk vissza?

Aztán kinálkozott. Borovicskát még életemben sohase ittam. Azt hallottam, hogy tót ital. De hogy terem ez Bogoján?

— Hát öcsém — válaszol a sógor — őseim kegyeletes hagyományja, e szent napon evvel élni, hogy „zemlikezink rigiekkel.”

— Mért nem jött ki a Benus? kérli a fürge özkéjénél is könnyebben és játsziabban ide-oda szökellő kedves sógorasszony.

— Anyjukom, te azt nem érted, vág közbe a sógor. Hát azért, mert ő magyar angyus és az öreg Wencel szerint Angolországban nem divat a búcsu.

Villás reggeli után, melyet a szerszám szerint inkább bicskásnak kellene tán nevezni, a sógor azt a népszerű indítványt tette, hogy menjünk el egy darabig ide is oda is, búcsut köszönteni . . . majd egy kicsit elromlik az étvágyunk.

Kaptunk az ajánlaton s körüljártuk újságszomjas szemünket a községben, hogy vajjon egy kerek esztendő alatt ütötte ki rajta valami új jele a civilizációnak?

Ki sem léptünk még egészen az udvarból, már is az építendő községhez szép saroktelke s a falakra vagy tiz év előtt odaszállított nagy kopott téglyaboglya bilincselte le tekintetünket.

A sógor megmagyarázta, hogy miért bontották le előbb, hogysam az építéshez kezdenének? Hát azért — ugymond — mert mivel hogy még össze nem dőlendett a rozoga viskó, mindig azt mondogatták volna a jó maradi pártiak, hogy: kibírja ez még a nótáros urat! Hiszen ki is bírta volna, hanem a nótáros ur nem bírta már ki a kényelmet és rendet.

Azt is mondták, hogy: ha ötven esztendőig jó volt így, hát mért ne lenne jó eztán is?

— Hiszen — mondok — épen azért nem jó már, mert olyan sokáig jó volt.

A szépen kitartozott új templom csinos egyszerűségében igen jó benyomást tesz a szemlélőre; de annyi csábereje mégse volt, hogy közülünk vagy egy búsúst betudott volna csalni. Pedig az égbekialtó — már hogy helyi szokásmondás szerint a kántram — ugyancsak hegyesen süvítette légebe a szent nótát, mire a visszhangot aztán a mögöttes téren bűnbölgő mozarabokból müértökrimásokkal süvítette ki a kisebb-bíró. Nem is késett bemutatni magát, hogy már ő harmincadfű legény s ezt a mesterséget, a durrogatást, külföldön tanulta ki, államköltségen mint pucmájszter szolgálván a hazát s a tudományt Königgratznál.

A templomnál körülbelül a helyi viszonyoknak megfelelő bazárok állodogáltak; mindegyik előtt egy-egy rakás cigány ólakodott, lesvén, hogy a nagy hőségűl és keresetlen vásártul mikor szunyókál már el a gazda? Mert hát ők csak akkor csinálhatnak vásárt.

Itt vagyonk a doktoréknál, mert hát van ám Bogoján doktor is, még pedig a vármegyei rendtele oda a marhavész-biztos mellé szakközlegül. Igaz, hogy csak állatokra van képesítve jótékonyan hatni; de mivel a tettes vármegye, mint Bogoján mondják, nem akarja megengedni, hogy a község az édes maga pizin orvost állítson, orvosnak pedig legalább búcsúkor kell lenni, hogy a legényeknek a délután során egymás fején és hátán eszközözlendő érvágásait felülvizsgálhassa; miután továbbá az ilyen kárára szoruló népség ügyis mind be van már este felé rugaszkozva, tehát nagyon közel áll az érdekes löbész ur szakmabeli hatásköréhez: hát azért fölkérték búcsú díszdoktornak, felruházván „tisztelheteli borvészkövetkezményhárító háttülegtapintatos kórgyógyfűkeverészei életvédnök” címmel.

Odamentünk áldomásra. Mert hát titulus volt rá nagy. Beléptünk a folyosón egy szabadon nyargalászó borjú díszbűggyel fogadott bennünket.

Nem is késett a sógor ráfogni, hogy ebből még kántor szufflens is válik, ha kitanulja a kótát.

Bekerülve a hűvös csinos lakásba, letelepedtünk és folytattuk azt a nehéz munkát, amelyiknél az ember csak a jobb keze három ujjának, no meg s gégejének veszi hasznát. Az obligát torokköszörülés után megkezdődött az itt amott elévezett szeszek kritikai méltatása, mely alkalomból a háziurának a határozott előnyére döntött egyhangulag a sáska deputáció. Hasonlatosképen a többieknek se mulasztottuk el mindennit a jelenlevő állitani legjobbnak, így hozván ezt magával a korh-ly illedelem, meg a potyázó filozófia, no meg a szentírás is: „Quis est hic, et laudabimus eum.” Közben a Zsuzsa szolgáló kocsin érkező vendéget jelentett be, a kérdésre, hogy kicsoda? azt az alternatívát reszkírozta meg, hogy: vagy finác, vagy vasitit igazságmérő (t. i. jegypénztáros.)

Hát rittiga Gyula erdész volt, harkályfajok színű magyar ruhában.

Mindenfelől örömmel üdvözölték, mint a búcsú teljéhez hivatalból szükséges tényezőt; mert hátaznélküle, meg egy kis parázs verekedés nélkül, a köztudat szerint érvénytelen. Így megszaporodván az ajtatos címen dorbézoló lavina, elgörgött a parokja felé, mely előtt a plébánás három papodmagával állodogált.

— A sógor ismervén a fortélyos helyi viszonyokat, azt javallta: — Fiúk! Gyertek, kerüljünk be hát a paphoz, mert ha szembe megyünk neki, mindjárt áthív mindnyájukat mihozzánk.

Itt a „poigári vegytanból” egy fejezetet átismételvén, visszatértünk szives házigazdánkhoz, ahol rogyásig terített asztal várt bennünket.

Támadt — mert volt is már — jó kedvünk, lassankint a baranyai nektártól általános lett a nyelv adománya, kibasadtak a tavai ilyenkor óta gyűjtött élecs zacskók és versenyit sísteregtek az ekstra-szó-dával. Elmondta mindenki, ami a szíven fektűt; és tekintve a sok szót, bizony nagy nyomást viselt ott el minden kebel.

Körülnéztek, hát bizott mind a hét miniszteriumnak minden rezortja képviselve volt, a paptól az erdészig, a financtól a gépészetig.

— Csak épen törvény embere nincs közöttünk — mond a sógor, észre sem véve, hogy hát a kisbíró épen a háta megett törülgeti az üveget.

Erre belép egy kir. bir. végrehajtó. Tabló!

— Csak nem jössz ilyenkor hivatalbul? — mókázik a sógor tettetett ijedelemmel.

— Inkább rezignálnék, minthogy ilyenkor háborgassalak . . . volt a jó barát válasza.

Amint ez a pessimizmust előmozdító uri ismerősünk megjelent, panaszra fordult a beszéd árja.

Az „Antrazs” jegyző e-mondta a programját, hogy mit tenne, ha belügyminiszter lehetne, a közigazgatás javítására. A Frici kollégája meg azt fejtegette, hogy csak addig szeretne jegyzőegyleti elnök lenni, míg a penzió ügyét rendbe hozhatná. Egy plébó elmélkedett affölött, hogy egy kis darab arany kereszt milyen arisztokratikussá teszi a legdemokratikusabb esperest is; majd megmutatná ő, ha sora kerül, hogy honoric non mutans möríc. A kis nótáros szerényen csak nyiregyszéki törvényszéki elnök szeretne lenni, míg az Eszter pörét eltárgyalják . . . nyilván azért, mert hiszi, hogy abban sikerülne magát olyan alaposan kompromittálni, hogy utána rögtön nyugdíjaznak. „Ak kék neki, nem a dolog” — mondaná a sógor. Az erdész a fatolvajok ellen expektorál . . . hogy támadna rá a lelkiismerete! A végrehajtó szidja a dús természet és közjólétet, hogy zsidót csempészett közéjük. Gyura bácsinak csak egy a témája, de azért ha a szó megürül, mindig elmondja, hogy: jaj de huncut a germán! A sógor sürög-forog, új témát soha se kezd, csak kiszólásaival fűszerezgeti a megkezdett és időnkint súgva kérli a kisbíró, hogy: melyik hordónál vagyunk má? A négyesemű tanító kárpálja a Bácskát, hogy nem hagy békét a zsebüknek és segítséssel akarja őket megölni; mért nem gyűjt — aszongya — nekik is, mint a csángóknak, alapot? mert annak már nem volna ellene. . .

A szerkesztő bizonygatja, hogy a kaszinók intézménye áldatlan, mert kibőjtöli a vidéki lapokat; különben föltétlenül nincs ellenük, ha minden házi gazda külön alapít magának: Sz' a Bácskát csak nem hagyja ki egyik se . . . vagy mi a szűs? A kisasszonyok ple-diroznak a cibil házasság mellett, mióta Bukovay sta-

tisztikájából értesültek, hogy: „a magyar jogász csak beiratkozik, a jordán meg vizsgál”. Egy lábtüsművész meg a bácskai kultúra maradiságáról beszél s várva várja azt a kort, melyben a parasztok nyáron se járnak többé mezitláb.

Igy ment ez tovább színe fine, ebéd végeig, a mikor is megkezdtek az uzsonnára terítést. Mert hát a sógor szerint 5-kor az dukál, nála búcsú napján is rendnek muszaj lenni.

És itt csudát konstátlok. Igen, ma is esnek csudák! Honosaim! Bácskaiak! Faggyúztak-e már emberi emlékezet óta olyan 60 löberejű kompiániát, a melyekben megállják, hogy ebéd végeiglen senki se kövessen el valamí dikciót?

En nem; nyilván más se. Ez is csak Bogoján eshetik meg. De hát ugy volt az mindig, hogy nagy okozatnak fontos az oka. En ezt abból magyarázom, hogy az ebéd, dacára a gazda tervszerű étvágyrontásának, olyan pompásan sikerült, hogy inkább győzte mindenki a szólás szenvedélyét elnyomni, semhogy beszélvén, a gyomrát megrövidítse. Ennyit emlékül a kedves gazdinka csodatévő hatalmáról.

Ebéd után a Gaisztos beugratta a balkézrül való pap barátját, mint ismert szónokot s aztán következett a rendes eredmény, az, hogy a dikciózásnak kezdete van, no de vége, az nincsen.

Erre a végtelenségre az est kísérteties homálya borított ünnepi sátor s folyt a bor és szó kivilágos kiviradig, táncal, anekdotával, disputával, jó muzsikával spēkelve.

Reggel nyolekor a vendégek tisztességtudóbb része elkezdett szöködni. Mikor az utolsó kocsi elrobogott, a sógor nagyot sóhajtott s körülnézvé az uratlan nagykocsmáhos sokban hasonlító szép folyosón, annyit tudott csak rebegni:

— Ieám! akár leégtünk volna!

M. I. L.

NYILTTÉR. *)

SALVATOR
első rangú vasmentes savanyúvíz,
lithium és bornátriumban gazdag forrás, orvosi tekintélyek által a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál rendelve; — kiváló szer a köszvény-, hólyag- és vese-bajoknál. **Borral használva igen kellemes üdítő-ital.**
Kapható ásványvíz-kereskedésekben s legközelebbi gyógyszerárban.
20-9 Salvator-forrás-igazgatóság Eperjesen
Budapesten főraktár **ÉDESKUTY I.** urnál

*) Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: **Dr. MOLNÁR ISTVAN LAJOS.**
Laptulajdonos és kiadó: **Bittermann Nándor.**

HIRDETÉSEK.

2953. szám.
kig. 1883.

Pályázati hirdetmény.

Leköszönés folytán megürült Szántova, Dautova és Béregh községek Szántován székelő kórorvosi állomásra ezennel pályázat nyitattik és a választás határideje folyó évi augusztus 5-ik napjára d. u. 3 órájára kitűztik.

Ezen állomást elnyerő nevezett három községből összesen 500 frt évi fizetést és esetenként 20 kr. látogatási díjt nyer (az évi fizetés 100 frttal leendő megjavítása nevezett három község által elhatározottat s megye hatósági jóváhagyás remélhető).

Pályázni óhajtok felhivatnak, hogy az egészségügyi törvény értelmében és a hazai nyelven kívül a dalmát nyelv ismeretét tanúsító bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványait mondott határideig alulirt szolgabírói hivatalnál nyujtsák be.

Szántován, 1883. évi június hó 30-án.

Szolgabíró szabadságon

3-1

Kósa János,
tb. szolgabíró.

KRONDORFI
Savanyú-Kút
STEFANIA
Koronaherezgő forrás.
Trieszt, 1882
arany érem.



Főraktár:
FALCONE GUSZTÁV
fűszerkereskedésben Zomborban.
12-8

Haszonbéri hirdetés.

A zombori m. k. jószágigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az alább elősorolt kincstári uradalmakhoz tartozó bértárgyaknak bérbeadása iránt az alantabb megjelölt helyen és napon kitüntetett bértartamra és feltételek alatt nyilvános árverés fog tartatni, melyre a 10 % bánatpénzzel ellátott és bérhátralékkal nem terhelt vállalkozók ezennel meghivatnak.

A 10 % bánatpénzzel és 50 kr. bélyegjeggyel ellátott írásbeli zárt ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverési bizottságnál beadandók, a bérleti feltételek úgy az alólírott jószágigazgatóságnál, mint az apatini, szántovai, kulai, kis-sztapári és palánkai m. k. uradalmi ispánságoknál betekintheők. Utóajánlatok nem fogadtatnak el, s azok alapján ha fenttartatnak is, újabb árverés kiírati nem fog.

Tétel szám	Az uradalom és bértárgy megnevezése	A bértárgy kiterjedése		Kikiáltási ár a földnél holdanként vagy a hol megjegyzetiek egészben		Új bértartam	Az árverés helye és az árverési határnap
		1600 öf	öl	frt	kr		
I. Apatini uradalom.							
1	Kolluthi kigyós föld	1530	195	5	52	1883. október 1-től 3 évre	Szántovai uradalmi ispánságnál 1883. július 27-én reggeli 9 órakor.
2	Gyurityi csárda italméresi jog			358	01	1884. január 1-től 6 évre	
3	Gákovai italméresi jog			1669	43	" " " " "	
4	Dautovai " " " " "			1828	19	" " " " "	
5	Béregi " " " " "			1342	26	" " " " "	
6	Csataaljai mészárszék épület			24	50	" " " " "	
7	Dautovai elhagyott duna meder	20	791	34	—	" " " " "	Apatini uradalmi ispánságnál 1883. július 26-án reggeli 9 órakor.
8	Apatini italméresi jog			10082	75	" " " " "	
9	Bezdáni italméresi jog			6907	04	" " " " "	
10	Doroszló és szt.-kúti csárda italméresi jog			1253	63	" " " " "	
11	Karavukovai italméresi jog			1329	80	" " " " "	
12	Monostorszegi halászat			2653	—	" " " " "	
13	Apatini országos és heti vásár			425	—	" " " " "	
14	Bezdáni vásár			377	—	" " " " "	
15	Monostorszegi mészárszék			22	45	" " " " "	
16	Kupuszina szérűkert	3	100	93	53	1883. október 1-től 6 évre	
17	" mánástói föld	14	700	184	64	" " " " "	
18	Monostorszegi nádas kert	1	600	15	56	" " " " "	
19	Bezdáni dunai révpárt	3	150	15	13	1884. január 1-től 6 évre	
II. Kis-sztapári uradalom.							
1	Csonopli italméresi jog			2371	13	" " " " "	Kis-sztapári uradalmi ispánságnál 1883. július 25-én reggeli 9 órakor.
2	Kernyai " " " " "			2802	94	" " " " "	
3	Alsó pusztakúla és kis-sztapári pusztai vadászat			24	—	" " " " "	
4	O-sztapári volt ispáni kert	1	769	15	65	1883. október 1-től 6 évre	
5	Pusztakúlai világos bara IV. dülő ugar	82	40	283	21	" " " " 1 é. ug.	
6	barány járás IV. " " " " "	29	1180	191	13	" " " " "	
7	Prekajai IV. dülő ugar-legeltetés	45	—	264	—	" " " " "	
8	Filipovai koresma bor- és pálinka mérési jog			1236	06	" " " " "	
III. Palánkai uradalom.							
1	Plávnai duna- és moesár-halászat			3170	—	1883. október 1-től 1886. március 31-ig	Palánkai uradalmi ispánságnál 1883. augusztus 2-án reggeli 9 órakor.
2	Palánkai heti vásár jog			950	—	1883. október 1-től 6 évre	
3	Hódsághi országos vásári jog			336	—	" " " " "	
4	Német-palánkai országos vásári jog			258	—	" " " " "	
5	Plávnai szántóföld	5	800	33	82	" " " " "	
6	Paragai maradvány föld	59	755	611	18	" " " " "	
7	Az ó palánkai legelő elkülönítése alkalmával a kincstárnak jutott legelőből vízmentes és szántásra alkalmas föld	81	1411	15	—	holdanként 1883. október 1-től 1886. szeptember 30-ig	
8	A fentebbi legelőből mint legelő	19	863	3	—	" " " " "	
9	Ugyancsak a fentebbi legelőből mint legelő	442	1469	3	—	" " " " "	

Zomborban, 1883. június 26-án.

M. k. Jószágigazgatóság.

1175. szám.
1883.

Keresztur község Előjárósága.

Árlejtési hirdetmény.

Alólírt község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint tekintetes Bács-Bodrogh megye törvényhatósága f. é. 68. számú jogerős határozatával Keresztur községében a község háza még két — iroda és levéltárul szolgáló — helyiséggel kibővíteni engedélyeztetett.

Ezen építkezés összes költségei — hatóságilag is jóváhagyott költségvetés szerint — 1121 o. é. forintban lettek megállapítva, s a kérdésben álló építkezési munkálatok, a tekintetes megyei alispáni hivatalnak 9384 ex 1883. számú rendeletével, előzetesen meghirdetendő árverésen levén biztosítandók, ugyanazért az e célból megtartandó árlejtésre határidőül f. 1883-ik évi július 8-ának délutáni 2 órája — a helybeli község házában — ezennel kitűzetik.

Ezen árlejtésre a vállalkozni szándékozók oly értesítéssel hivatnak meg, hogy magukat a kikiáltási árul szolgáló, fentirt előirányzott építési költségösszeg után leteendő 10% bánatpénzzel ellátva, szíveskedjenek a fent kiírt helyen és időben megjelenni.

Az árlejtés közelebbi feltételei, úgy a térrajz és az erre vonatkozó összeállított költségvetés, naponta a hivatalos órákban — a közs. jegyzői irodában — megtekintheők.

Kereszturon, 1883. évi június hó 22-én.

A községi előjáróság:

Martonfi Endre s. k. Juhász György s. k.
közs. jegyző. közs. bíró.

1625. sz.
1883.

Pályázati hirdetmény.

Alólírott előjáróság a Katymár községben leköszönés folytán megüresedett községi szülésznoi állomásra pályázatot hirdet.

Évi javadalmazás: készpénzben o. ért. 105 frt, két öl kemény tűzi fa, és 6 pozsonyi mérő kétszeres buza, illetve ennek egyenértéke 24 frt. Ezen kívül minden szülésnél 60 kr. külön illeték; kivéven a teljes vagyontalanokat, hol ingyen köteles segédkezni.

A választás f. é. július hó 14-én d. e. 8 órakor fog megtartatni.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy a szülésznoi oklevéllel, úgy eddigi működésüket és magaviseletüket igazoló bizonyítványokkal fölszerelt szabályszerű folyamodványukat f. é. július hó 12-éig bezárólag a községi előjáróságnál nyujtsák be.

Katymáron, 1883. évi június 25-én. 3-2

Jegyző szabad. (P. H.)

Fölker József s. k., Schmidt József s. k.
s. jegyző. bíró.

Csász. kir. szabadalm. cséplőgép
csak egy forgattyutengellyel.



Keves gőzfogyasztás, nagy munkaképesség. Legegyszerűbb és legártalmasabb szerkezet.

Járása könnyű s nyugodt. Személyzetben s olajban jelentékeny takarítás. Fizetési feltételek kedvezők. Árjegyzék ingyen.

Leop. Robicsek & Herzog. Wien, Praterstass. 50.
Gyári raktára mindenféle mezőgazdasági gépeknek.

Kerestetik megvételre

2000 db 4-8 éves eperfa.
2000 db 4-8 éves akácfa.
2000 db 4-8 éves Populus pyramidalis jegenyefa.
2000 db 4-8 éves Populus canadensis nyárfa.

Eladó az árat s a rendelkezésre álló mennyiséget a „Bácska” szerkesztőségének minél előbb tudassa.